

פעילי חמאס וארגוני טרור נוספים ברצועת עזה מאיימים בהסלמת האלימות המופעלת במסגרת "צעדות השיבה" כשבפועל ממשיכה חמאס לשמור על ריסון בהפגנות

5 בפברואר 2019

כללי

לאחרונה התרבו האיומים מצד פעילי חמאס ופעילי טרור נוספים כי הם יסלימו את פעולות "צעדות השיבה" אם ישראל לא תמלא את הבנות ההרגעה שהיא מחויבת להם (מבלי לפרט). האיומים כללו את חידוש שיגור עפיפונים ובלוני התבערה, חידוש פעולותיה של "יחידת הבלבול הלילית" ואימוץ טקטיקות ושיטות חדשות. מקור בחמאס אף ציין, כי הועברו מסרים בעניין זה למתווכים השונים ונערכו עימם דיונים ממושכים בנושא (אלאח'באר, 1 בפברואר 2019).

◀ בשטח ממשיכה חמאס לשמור על ריסון בהתנהלות הצעדות על רקע המגעים המתקיימים עם נציגי מצריים והאו"ם. בשבועות האחרונים התקיימו "צעדות השיבה" במתכונתן הרגילה, עם עליות וירידות במינון האלימות המופעלת נגד ישראל במהלך (אך ללא חזרה לרמת האלימות הגבוהה יותר שהופגנה בחודשים האחרונים). למרות האיומים לא חודש עד כה שיגור עפיפוני ובלוני הנפץ והתבערה במלוא היקפו (להבדיל ממקרים בודדים) ולא חודשה פעילותה של יחידת ההטרדות הלילית.

◀ האיומים התכופים בהסלמה, המלווים מגעי התיווך, נועדו להערכתנו להפעיל לחצים על ישראל ועל המתווכים, כדי שתעננה דרישות חמאס בתחומים השונים (העברות כספים לרצועה, פתיחת המעברים, קידום פרויקטים). נראה כי בשלב זה נותנת חמאס עדיפות למגעי התיווך אולם אם היא תעריך שדרישותיה אינן נענות, או שישאל (בראייתה) נוקטת מדיניות של סחבת, יש לקחת בחשבון שהיא תעלה בפועל את מינון האלימות, ברוח האיומים שהיא משמיעה. מימוש האיומים הללו, חלקם או כולם, טומן בחובו פוטנציאל של התדרדרות, גם אם לחמאס בעיתוי הנוכחי אין עניין בכך.

איומים בהסלמה ע"י מארגני "צעדות השיבה"

איומים בהסלמה מצד פעילי טרור הנמנים על מארגני "צעדות השיבה"

◀ נציגי ארגוני טרור שונים, חברי הרשות הלאומית העליונה של "צעדות השיבה", הרבו לאחרונה לאיים בהעלאת מינון האלימות במסגרת "צעדות השיבה", שבמסגרתה יעשה שימוש בטקטיקות ובאמצעים חדשים כדי להטריד או אף להתיש את ישראל. להלן מספר התבטאויות:

◆ משיר אלמצרי, בכיר חמאס, נשא דברים במהלך אירועי המשט, שהתחדש לאחר ארבעה שבועות. הוא הדגיש, כי צעדות השיבה מסלימות. לדבריו האמצעים "הלא-אלימים" כמו בלוני התבערה

ישמשו להפעלת לחץ ממשי על ישראל כדי לאלץ אותה להיות מחויבת להבנות ההרגעה ולא להתחמק מהן (דף הפייסבוק של ערוץ אלקדס, 29 בינואר 2019).



עמוד השער של בטאון חמאס אלרסאלה מ-28 בינואר 2019 אחת הכותרות: הרחבת השימוש באמצעים השונים היא החלופה הבולטת ביותר העומדת בפני "צעדות השיבה" (חשבון הטוויטר של אלרסאלה, נט, 28 בינואר 2019)

◆ **ח'ליל נופל, פעיל חמאס, חבר הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה**, אמר כי הרשות הלאומית בוחנת את כל האופציות החלופיות העומדות בפניה. לדבריו אם תהיה הסלמה מצד ישראל תהיה על כך תגובה, **שתבטא בהפעלת אמצעים (חדשים)** ע"י משתתפי הצעדות (העיתון פלסטין, 27 בינואר 2019). בהצהרה נוספת אמר ח'ליל נופל, כי לפלסטינים הזכות להשתמש בכל הדרכים והאמצעים כדי להשיג את זכויותיהם, **ובפרט באמצעים העממיים (המופעלים) ב"צעדות השיבה"** (אלרסאלה, נט, 26 בינואר 2019).

◆ **אחמד אלמדלל, בכיר בג'האד האסלאמי**, חבר הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה, אמר כי "הסחבת" שלטענתו נוקטת ישראל תגרום להם **לחשוב מחדש על שימוש באמצעים נוספים בצעדות למשל [חידוש] שיגור עפיפונים. בנוסף לכך יש בידי הפלסטינים "המצאות" רבות אשר יטרידו את ישראל** (העיתון פלסטין, 27 בינואר 2019). בהתבטאות נוספת ציין אלמדלל, כי "הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה" מקיימת התייעצויות בנוגע **לחידוש פעילות יחידות ההטרדה הליליות ולחידוש הפרחת בלוני התבערה. לכך יתווספו שימוש באמצעים חדשים** "שיטרידו את הכיבוש" (אלרסאלה, נט, 29 בינואר 2019).

◆ **מאהר מזהר, בכיר בחזית העממית וחבר הרשות הלאומית העליונה של "צעדות השיבה"**, אמר לאתר PALSAWA, כי ברשותם **"יכולות אדירות"**, שבאמצעותן הם יכולים להתיש את ישראל ("הכיבוש"). לדבריו: **"נפעל להגברת המצוקה של הכיבוש באמצעות התשה שלו"** (gazaalan, 26 בינואר 2019). יש לציין כי עוד באותו ערב הוסרה ההצהרה מאתר PALSAWA.

◀ **מקורות בחמאס** מסרו כי אם ישראל תמשיך "להתכחש" להבנות שהושגו בינה לבין חמאס **תסלים חמאס בהדרגה את הפעילויות בגבול הרצועה**. לדבריהם, **צעדי ההסלמה יחלו בחידוש המשטים**. בשלב שלאחר מכן [הם] יחזרו להפרחת העפיפונים ובלוני התבערה ולאחר מכן יתקיימו עימותים ישירים בגבול, פריצות

הגבול, ולבסוף, הרס "החומה" נגד המנהרות שישראל בונה לאורך הגבול. לדברי אותם המקורות הפעילויות תתבצענה בצורה רצופה עוד לפני הבחירות בישראל, משום שהבכירים בישראל מנסים להשתמש בעזה לתעמולת הבחירות שלהם (אלחדת', 28 בינואר 2019).

איומים של פרשנים פלסטיניים המזוהים עם חמאס

◀ **מצטפא אלצואף, פרשן המזוהה עם חמאס, צופה, כי "צעדות השיבה" תמשכנה כל עוד ישראל לא תרגיש עצמה מחויבת להבנות שהושגו עם המתווכים האזוריים והבינלאומיים. הוא ציין כי הוא סבור ש"צעדות השיבה" תשובנה למתכונתן הראשונה ויופעלו האמצעים השונים, שהופעלו בעבר, בנוסף לכך יופעלו אמצעים חדשים נגד "הכיבוש" (דף הפייסבוק של מצטפא אלצואף, 27 בינואר 2019).**

◀ **אבראהים אלמדהון, פובליציסט בעיתון אלרסאלה של חמאס, כתב כי טועה מי שמשליך יהבו על כך שהעם הפלסטיני יתעייף. הפובליציסט סבור כי "צעדות השיבה" וונכונותו של ההמון להתעמת עם צה"ל ישובו באופן חזק ונרחב יותר מאשר בעבר. לטענתו קיים קונצנזוס פלסטיני התומך במדיניות חמאס [בעניין זה] (חשבון הטוויטר של אלמדהון, 25 בינואר 2019): ביטוי אפשרי להעלאת רף האלימות?**

חידוש המשטים

◀ ב-29 בינואר 2019 התקיים המשט ובמקביל נערכה הפגנה בצפון הרצועה. האירועים התקיימו לאחר שבמשך ארבעה שבועות לא התקיים המשט השבועי בשל מה שהוגדר "תנאי מזג האוויר". לחידוש ההפגנה בצפון הרצועה נלוו עבודות מקדימות של כלי הנדסה כבדים שיישרו את השטח שבו יתרכזו המפגינים. עבודות הכנה אלו מעידות על הכוונה מרכזית של הפעילות "העממית" והקצאת האמצעים הנחוצים לקידומה.



מימין: ישיבה של "הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה" לדיון בפעילויות של הצעדות היבשתיות והמשטים (דף הפייסבוק של "הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה", 28 בינואר 2019). משמאל: מסיבת העיתונאים בה הוכרז על חידוש קיום המשט (חשבון הטוויטר של "פלסטין פוסט", 28 בינואר 2019)



הבערת צמיגים במהלך ההפגנה בצפון הרצועה, שליוותה את הפעילות הימית (דף הפייסבוק של "הרשות הלאומית העליונה של צעדת השיבה", 29 בינואר 2019)



עבודות ליישור השטח בצפון הרצועה שבו התקיימה ההפגנה, שליוותה את הפעילות הימית בצפון הרצועה (חשבון הטוויטר של הצלם חסן אצליח, 27 בינואר 2019)

◀ ב-5 בפברואר 2019 לא התקיים משט והמארגנים הסתפקו בעצרת מחאה בנמל עזה. נראה כי בעניין זה קשורה לעניינה של חמאס להפחית את החיכוך עם צה"ל בעיתוי הנוכחי בשל המגעים המתקיימים עם מצרים. יש להמתין ולראות האם המשט והצעדה הנלווית אליו יחזרו להתקיים דרך קבע מידי שבוע או שיימצא להם תחליף אחר הכרוך בהפחתת החיכוך עם צה"ל.

דיווחים על חידוש פעילות יחידות שפעלו בעבר מסגרת הצעדות

◀ ב-26 בינואר 2019 דווחו מקורות פלסטינים על שיגור בלוני תבערה לעבר יישובי עוטף עזה בצפון הרצועה ובמזרח העיר עזה (חשבון הטוויטר של העיתונאית צאפינאז אללוח, המציגה עצמה ככתבת אתר אמד ברצועה, 26 בינואר 2019; אלח'ליג' און ליין, 26 בינואר 2019; קדס פרס, 26 בינואר 2019). דיווחים נוספים מסרו כי התארגנויות העוסקות בהפרחת בלוני תבערה ובהטרדה הלילית הודיעו ב-26 בינואר 2019 בערב באופן רשמי על חידוש פעילותן (אמד, 26 בינואר 2019; אלמשרק ניוז, 26 בינואר 2019).



מימין : בלון אליו מחובר חפץ חשוד ששוגר ב-4 בפברואר 2019 ונחת בשטח המועצה האזורית אשכול (חשבון הטוויטר PALINFO, 4 בפברואר 2019). משמאל: בלון ממולכד ששוגר ב-3 בפברואר 2019 מהרצועה ונחת באזור מרחבים (חשבון הטוויטר PALINFO, 3 בפברואר 2019)

עד כה מדובר במקרים בודדים של שיגור בלוני נפץ אך לא בחידוש "טרור הבלונים והעפיפונים" במלוא היקפו. נראה גם שההטרדות הליליות לא חודשו (עדיין) במלוא היקפם. עם זאת, להערכתנו, חמאס שומרת על אופציית השימוש מחדש בטקטיקות הללו כ"קלף" בידה, למקרה בו יתגלעו קשיים במגעי ההסדרה.